



Humle *Humulus lupulus* 'Böle'

VÄSTERBOTTEN 1700-talet

Foto: Till vänster: Johan Appelblad /Sävarfröplant. Nederst till höger: Lantmäteriet – Historiska kartor

**Historia:** 1647 skrev de Ångermanländska bönderna brev till Drottning Kristina där de beklagade sig över att "naturförutsättningarna" inte tillät dem att odla tillräckligt med humle för att kunna skatta till kronan enligt lagen. De fick då tillåtelse att betala med andra varor. Av gamla kartor och dokument går det dock att se att den Norrländska humleodlingen fortgick även efter detta.

Humleodlingen på Ön, idag är en stadsdel i Umeå, går att spåra i historiska dokument genom 1700-talet. Den kvarväxande humlen hittades och samlades in vid ett skogsbryn mellan de platser där två av Öns gårdar var belägna enligt en geometrisk avmätning genomförd 1709. På denna karta är humlegårdar utritade och angivna på kartan för flera av gårdarna, men nämns inte alls i texten. Från 1750 finns en specialjordebok bevarad och digitaliserad hos riksarkivet. I den går att se hur gårdarna på Ön och i de angränsande socknarna beskattades efter angivna humleskördar vid tiden. På skifteskartan från 1783 finns inte humlegårdarna utmärkta men i texten om Ön, Österteg och Västerteg går att läsa:

*"Humlegårdar äro väl anlagda men otillräckliga, dock kunna des efter lag utwidgas".*

En likartad uppgift finns även angiven på kartan för grannbyn Böle 1784. Humlen från Ön har spridits, sålts och odlats under sortnamnet 'Böle' av Sävar Frö Plant och detta sortnamn behålls för den bevarade klonen trots att den samlats in från Ön.

**Beskrivning:** Inga kemiska analyser är gjorda men donatorn har utvärderat humlens egenskaper i en provbrygd som bedömd av en smakpanel med domare från ölmässan Nolia Beer. Aromen beskrevs då som angenäm med både örtiga, blommiga och jordiga toner samt inslag av apelsin/pomerans. Apelsin/pomerans återfanns också i smakomdömet där den sades påminna om sorter som 'Saaz' och 'Styrian Golding'. Sorten mognar tidigt och lämpar sig väl för odling i landets norra delar.

Sorten kan säljas under varumärket Grönt kulturärv och bevaras i Nationella genbanken.

